

Fig. 1. Vegerløse. Ydre, set fra sydøst.

E. Skov 1952

VEGERLØSE KIRKE

FALSTERS SØNDER HERRED

Kirken var i katolsk tid viet til *S. Olaf*¹. Om dens ejerforhold i middelalderen vides kun, at kronen allerede før reformationen havde kaldsretten.² Kirken tilhørte efter reformationen kronen, indtil den 1767 på auktionen over det falsterske ryttergods blev afhændet til grev Gustav Frederik Holck-Winterfeldt,³ der samtidig købte en af de udbudte hovedgårde, den såkaldte Gedser Hovedgaard, med tilh. bøndergods, men få år efter afhændede bøndergodset til selveje.⁴ Kirken kom senere under Orupgaard⁵, hvorunder den lå, indtil den overgik til selveje 1. januar 1917.

Kirken ligger nordligt i byen på en høj bakke, synlig viden om. Kirkegården har en stor udvidelse mod øst; den omgives på en del af nordsiden af ensidigt stendige, iøvrigt af mure og diger af kløvet kamp samt af hæk. I vest er et stort, moderne lågeparti, i nordvest og syd små låger. 1761 blev 86 favne af ringmuren på vestre og nordvestre side omsat fra grunden. 1721 ville man nedbryde den østre kirkegårdslåge og bruge munkestenene til tårnets reparation, mens den vestre kirkegårdsport skulle repareres på piller, bue og mur; 1732—33 blev porten malet med kongens og dronningens navne (rgsk.).

Kirken består af romansk kor og skib, gotisk tårn samt nyere våbenhus og apsis fra en hovedrestauration i 1861, der stærkt præger kirken.

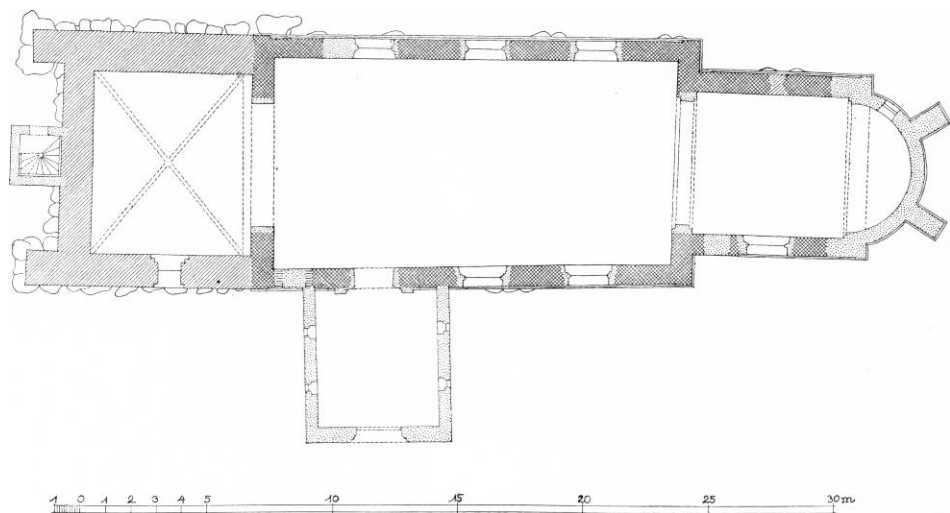
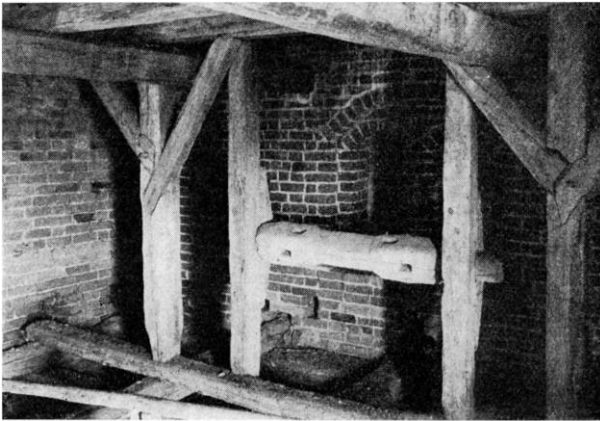

Fig. 2. Vegerlose. Plan. 1:300. Målt af Tove Bojesen 1953.

Den romanske kirke har haft apsis, idet kirkens regnskaber 1721 nævner kor og »runddel« tækket med munketegl. Apsiden er sammen med korets østgavl helt ombygget af små, gule mursten ved den for kirkens udseende så uheldige hovedistandsættelse i 1861 (syn). De nu stående dele af den romanske kirke er bygget af røde og sorte munkesten i uregelmæssigt munkeforbandt. Skibet har lisener på langsidernes hjørner, koret kun en smal lisén i sydvest. Soklen dannes på koret af to stejle skråkanter adskilt ved eet skifte og tre skifter derunder en rundkant; skibet har kun de to underste led, hvoraf rundledet går om på gavlene, mod vest dog på en lidt uklar måde. Koret er bygget før skibet. Dets sydside har en snæver præstedør i lille fremspring afsluttet med et rundled og to skråkanter. Døren er rundbuet med omløbende løberskifte af krumme sten; dens trindhøjde synes at ligge lige under soklens rundled. Dørfalsene blev borthugget i 1692—93, da der blev indsat en ny egedør (rgsk.); den er nu tilmuret. Gesimsen dannes af afrundede rulskeftetænder under et savskifte mellem to løberskifter, derover er et moderne gesimsled. Sydvinduet er ligesom skibets sydvinduer ødelagt af de moderne. På korets nordside er som tilmuring bevaret et rundbuet vindue med helstens stik under tre omløbende løberskifter af lige sten; det mellemste synes at være klinet ind og udfylder måske et savskifte. Det ansås i 1817 for at være overflødigt og foresloges tilmuret. Gesims som mod syd. 1762—63 fik mureren 209 rdl. for gavlens istandsættelse (rgsk.).

Skibets østgavl er glat med nymuret gavlkam fra 1861. Den nedre, gamle del ses at være muret ind mod ældre kormure. Sydportalen har stået i et borthugget fremspring, men er iøvrigt nymuret. Vest for den har været et lille,

Aa. RI. 1953

Fig. 3. Vegerløse. Vinde i tårnet (s. 1347).

senere brudt vindue, der i 1832 blev krævet udvidet (syn), men nu er tilmuret. Gesimsen har tandsnit og savskifte som koret, men derover ligger et to skifter højt savskifte, hvori hveranden tand er rund; øverst er et ommuret binderskifte og moderne gesimsled. Nordsidens ret lave portal er borthugget og tilmuret. Over de to østligste, moderne vinduer er spor af romanske, det vestligste af dem har tre omløbende løberskifte som over korvinduet. Gesimsen på nordsiden har over tandsnittet to savskifter og moderne led. Skibets vestgavl har i rejsehøjde to savskifter; fra ca. 2 m derover er gavlen nedtaget ved tårnets opførelse.

Det indre viser ingen oprindelige detaljer; den falsede korbue er moderne.

Tårnet er opført af røde munkesten i munkeforbandt og har kraftig syld, især under de samtidige støttestøtter i vest. Mod syd er et falset, spidsbuet vindue, mod vest spor af et lignende, mod nord en tilmuret, rektangulær glug. Tårnrummet har samtidigt krydshvælv uden overribber og med skjoldbue mod øst over den moderne, runde tårnbue. I søndre hvælvingskappe har været indsat en trælem. Første mellemstokværk har mod syd en groft brudt, moderne tilmuret døråbning til en nu forsvundet udvendig trætrappe, der har været overbygget, indtil man 1683—84 nedbrød »skuret over den gamle trappe«, mens selve trappen blev gjort i stand med lægterækværk (rgsk.). 1760 måtte trappen fornyes (syn). Andet mellemstokværk har to små, fladbuede glugger mod øst; i dets mure ses to lag radiale bomhuller, et tredje lag ses tre skifter under de oprindelige glamhuller, der er tilmurede, da klokkerne blev flyttet op i tagværket. Disse glamhuller består af tvillingefladbuer i fladbuet spejl ind- og udvendigt; mod øst findes dog kun to enkelte fladbuer. Skævt under det vestre glamhul ses indvendig rester af en fladbuet glug. På det gamle klokkebjælkelag står i nord en vinde, der antagelig har været brugt til op-

hejsning af klokker (fig. 3). Tårngesimsen af tre små udkragninger er ny. Hele tårnets vestside er stærkt skalmuret i flere omgange; 1718—19 blev der købt et anker til at fæste den vestre gavls løse mur med, efter at toppille og vindfløj var blæst ned, men vistnok først 1721 tog man fat på reparationen og fornyede samtidig et stykke mur af »svenske mursten«, meget forfaldent, hvorfor 5—6 alen måtte nedtages. 1761 måtte tårnmuren fra kammene til midt på tårnet repareres (rgsk.), og 1806 var tårnet under reparation, hvilket årstal er markeret med jerncifre, og 1816 fik det nye kamme (syn). I vindfløjen står nu 1860. Tårntaget har på hver side en nyere kvist. 1718—19 og 1754—55 var der reparationer på kvistene, men 1757—58 blev de helt fornyede med udmurede tav, vindskeder og fire lemme (rgsk.). 1848 manglede »observatoriet« i tårnet gavlmuren, og tavlene i sydsidens kvist skulle repareres i 1855 (syn). På vestsiden har tårnet et trappehus af murværk fra 1861 (syn), men der er på tårnmuren spor af et ældre, der måske har været af bindingsværk. 1688—89 blev der til en »ny trappe op til tårnet« blandt andre materialer købt et stykke 20 alen gullandsk tømmer (rgsk.); det drejer sig sikkert om en udvendig trappe, der vides at have været på tårnets sydside (sml. s. 1347).

Våbenhuset er opført 1861 eller 62 (syn). Det har afløst et ældre våbenhus af bindingsværk. 1695—96 fik det nyt loft, og i første halvdel af 1700'rne blev bindingsværket og tavlene flere gange reparerede (rgsk.).

Tagværkerne er alle fra 1861 (syn). 1722—23 foretoges en stor reparation i fyr og eg (rgsk.).

I det indre blev loft og vægge malet i 1693—94 for 60 rdl. 1754—56 blev i kor og skib lagt bræddeloft med lister under bjælkerne; der blev malet med hvid olie-perlefarve og røde marmorerede lister (rgsk.). Vinduerne blev vistnok alle sammen fornyet i løbet af 1700'rne. 1721 ønskede man et nyt 4 x 3 alens vindue ved prædikestolen (syn) og i årene 1756—59 blev vindueshullerne udvidede med anvendelse af lybske mursten, og der blev indsat blyruder (rgsk.), men 1811 blev der krævet nye vinduer »især ved den nordre side og i tårnet ved den søndre side«, og i 1816 var dette opfyldt (syn.) 1861 har kirken samtidig med apsidens ombygning fået store stavværksvinduer muret af små, gule sten. Kor og skib har loft af bræddebeklædte bjælker. Gulvet består af gule teglfliser.

I det ydre står kirken nu med blanke mure og hængt med vingetegl. 1721 skulle tårnet »rødgøres«, våbenhuset afpensles med rød farve og kirken hvidtes. På det tidspunkt havde apsis, kor og skib endnu munketagsten, og 1835 var taget endnu tildels af munkesten (syn). 1720—21 var der blæst et stort hul i taget, som blev lukket med langhalm (rgsk.). Hovedrestaurationen 1861 skyldes antagelig arkitekten Ernst Heinrich Glüer fra Hamborg, som 1855

Fig. 4. Vegerløse. Kalkmaleri i tårnhvælv, Kristus i Emaus (s. 1349). E. Rothe 1907

udarbejdede et forslag (tegning i Nationalmuseet), som i hovedtrækkene svarer til det gennemførte. 1955 indsættes ved arkitekt Albert Petersen nye vinduer, der passer bedre til kirken.

KALKMALERIER

O. 1510—20 er *tårnhvælv* blevet dekoreret med figurscener, som blev af-dækket og delvis restaureret af E. Rothe i 1906—07. Billederne var malet på et tyndt kalklag og dårligt bevarede. I søndre kappe sås kongernes til-bedelse, vestre kappes billedindhold kunne ikke identificeres, mod nord var indtoget i Jerusalem, hvor den ridende Kristus følges af glorieprydede apostle, mens en mand bryder grene af et træ. I vestkappen var malet måltidet i Emaus, og kun dette billede var i så god stand, at det kunne bevares, mens de andre blev overkalket. I kulturhistorisk henseende er Emausbilledet inter-essant (fig. 4), idet det omhyggeligt gør rede for dragter og bordstel; en lig-gende kvinde i billedets forgrund forestiller måske Maria Magdalene. Farverne er sort, gråt, rødbrunt, okker og grønt. Kappetoppene var dekoreret med gotiske blomster, billedbaggrundene var mønstret med stjerner, og ribbernes underside havde rosetter.

1747—48 befandtes malingen inde i kirken at være fortæret af ælde, hvor-for kirken »til vinduerne og gardinet omkring altertavlen blev malet med ny limfarve med gardiner, gevandt og zirater af Hans Ehlers for 15 rdl.« (rgsk.).

Fig. 5. Vegerløse. Indre, set mod øst.

E. Skov 1952

INVENTAR

Alterbordet er nyt, af fyr. 1687 fandtes »bag under alteret« et skab med lås og nogle (rgsk.).

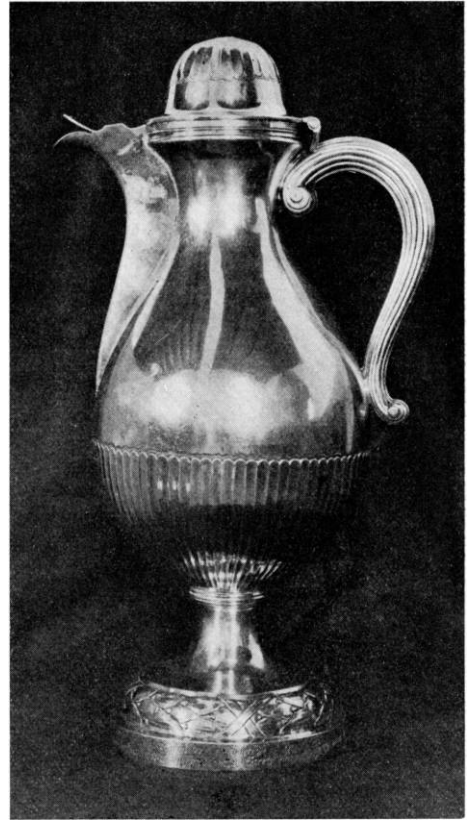
†*Alterklæder*. 1) Nævnt 1687, af rødt fløjls med frynser om, to bordyrede våben på og fire rader solvgalloner om (rgsk.). 2) 1688 købtes et gammelt alterklæde af Nykøbing kirke for 10 rdlr. (rgsk.; sml. s. 218). 3) 1759—60, af rødt plyds med smalle tresser (rgsk.). 4) Nævnt 1839 som nyt (syn).

Altertavlen er et maleri (olie på lærred), den opstandne Kristus, signeret H. Hofmann 1868, i samtidig, ny-gotisk ramme.

†*Altertavle* med malet årstal 1691. 1690—91 betaltes 20 rdlr. for altertavlens renovering, som endnu ikke var færdig. 1721 omtales den som værende af sirligt snedkerarbejde, malet og lidet forgyldt på kanterne (rgsk.). 1836 var den blevet til dels forgyldt og dekoreret (syn). I storfeltet var malerier af nadveren og korsfæstelsen, i topstykket af opstandelsen⁶. Tavlen fjernedes 1867.

Altersølv. *Kalk* med Københavns bystempel 1874 og utydeligt mestermærke AH(?). Fra ældre tid er knoppen, der har seks stærkt fremspringende rudebosses med graveret »Ihesus« og mellemfaldende, spidse tunger. Gammel, glat *disk* med graveret kors på randen. †*Kalke* og *diske*. 1597 nævnes en kalk

og disk af sølv og 1687 en sølvforgylt kalk og disk samt en liden kalk og disk af hvidt sølv (inventarium). *Oblatæske*, skænket 1724, cylindrisk, tv. 8,5 cm; på det svagt buede låg er graveret en bladros med et cirkelkors, hvori bogstaverne O I D R. Under bunden graverede kursivversaler: »Oluf Jørgensen Lundt [sognepræst 1682—1730] og Dorothea Jensdatter Rauén har foræret denne ablate æske her til Veggeløse kirke dend 17 februarij anno 1724«. Nykøbing F.s bystempel og mestermærke for Anders Jensen Scheel 1713 (Bøje 2109). *Vinkande* (fig. 6) fra 1793, 36 cm høj, et smukt empire-arbejde. Rund fod med lodret standkant, hvorover en vulst med en drevet og ciseleret laurbærkrans, pæreformet korpus, hvis nederste del er riflet ligesom hanken og det høje, kuppelformede låg. På standkanten graveret kursiv: »Anno 1717 til Jubel Festen Hauer Magi(ster) Oluf Lundt og Hans Hustrue Dorothea Raun foræret Denne Winflaske Til Alteret i Weggerløse Kirke. Og Anno 1793 igien Omarbejdet og Fornyet af Justits Raad Christian Hincheldey, som da verend Eiere til Weggerløse«. Indprikket: »Wog 116 lod 2 qt«. Københavns bystempel [17]93, gardeinmærke og mestermærke for Peter Terpæger Hagen (Bøje 706). Den 1717 skænkede vinflaske beskrives 1721 som en sirlig sølvflaske, forgyldt, pottestor (rgsk.). †*Vinflasker*. 1668 nævnes en tinvinflaske¹ og 1687 en tinpote til vin på alteret samt to tinflasker (inv.).

O. N. 1942

Fig. 6. Vegerløse. Vinkande 1793 (s. 1351).

Sygekalk o. 1650, 14 cm høj. Sekstunget fod med fodplade og siksakgraving på tungernes nederste del, flad knop med strekgraverede tunger og svagt fremspringende bosser, hvorpå graveret I E I S B H, skaft af seks rundstave og udadbuget bæger. To ens mestermærker for Steen Pedersen, København (Bøje 142). Nyere *disk* med Københavns stempel 1851 og ukendt mestermærke.

Alterstager, nævnt i rgsk. 1597 og næppe meget ældre. Klokkeformet fod, skaft med vaseled og halvbaluster, lille, flad lyseskål og lysetorn af jern. 47,5 cm høje.

E. Skov 1952

Fig. 7. Vegerløse. *Døbefont (s. 1352).

ægte karmoisinrødt fløjl med kors og kanter af sølvgalloner med guldtræsser. 7) Købt 1757—58, af rødt fløjl med kanter af smalle og kors af bredere sølvgalloner (alle i rgsk.).

†*Alterskranke*. 1690—91 gjordes en »rich« om alteret til et knæfald (rgsk.).

Døbefont af cement. **Font* (fig. 7), romansk, af granit; kun kummen, med tovstav om randen, er bevaret og står i en have i landsbyen Højet. (Mackeprang: *Døbefonte*, s. 121). Fonten kasseredes vistnok 1691—92, da der anskaffedes et nyt »dåbsted« for 4 rdlr. i stedet for den gamle »grøvesteen«; den nye †*font* siges 1721—22 at være af snedkerarbejde (rgsk.).

Dåbsfad o. 1575, af sydtysk arbejde; i bunden det habsburgske våben omgivet af en bladkrans, på randen hjort- og hund-frise. Stemplet R S. Tvm. 55 cm. Inderst om randen graverede versaler: »Dette becken hafver jeg Moritz Densen Busk kapetein oc borger i Nykiøfving med min salig høstrue Mette Søfrens Dater gifvet til funten i Nykiøfvings kircke thil en ihukommelse 1639«. Fadet købtes 1691 af Nykøbing kirke for 3 rdlr. (rgsk.; sml. s. 224).

†*Dåbsfade*. 1668 nævnes et stort drevet bækken til fonten, givet af Christen Jacobsen¹; 1687 nævnes et stort messingvandbækken foræret af sal. Karen Peder Husfogeds samt to mindre, hvoraf det ene var itu (rgsk.). 1809 fandtes endnu to af disse fade; det ene, der var meget stort og i bunden havde en fremstilling af syndefaldet omgivet af to indskrifter med munkeskrift, har sikkert været af sydtysk arbejde fra o. 1575; det andet var mindre, med en fremstilling af spejderne fra Kanaan i bunden⁶.

Korbuekrucifiks (fig. 8), ung-gotisk, fra slutningen af 1200'rne, et smukt arbejde beslægtet med Nørre-Vedby (s. 1179). Figuren, ca. 175 cm høj, hænger i let bøjede arme (venstre hånd er fornyet), hovedet hælder mod højre skulder, næsen er lige og smal, øjnene store og åbne, munden lige, skægget angivet ved indsnit. Kronen er forsvundet. Velproportioneret krop med vunde i højre side; benene er ret korte, højre fod lagt over venstre. Lændeclædet, der dækker højre knæ, falder i mange folder fra en svær vulst om hofterne, med knude

†*Røgelsekar* »at hente ild i« nævnes 1687 (rgsk.).

†*Messehageler*. 1—2) 1597 nævnes to messehageler, den ene gammel, den anden af rødt fløjl (inventarium). 3) 1651, af blommet brunt fløjl med kors af sølvgalloner. 4—5) nævnt 1687 som gamle, den ene af rødt fløjl med kors af sølvgalloner, den anden af sortblommet silketøj med gammel silkesyning og kors af guldgalloner. 6) Købt 1727—28, af

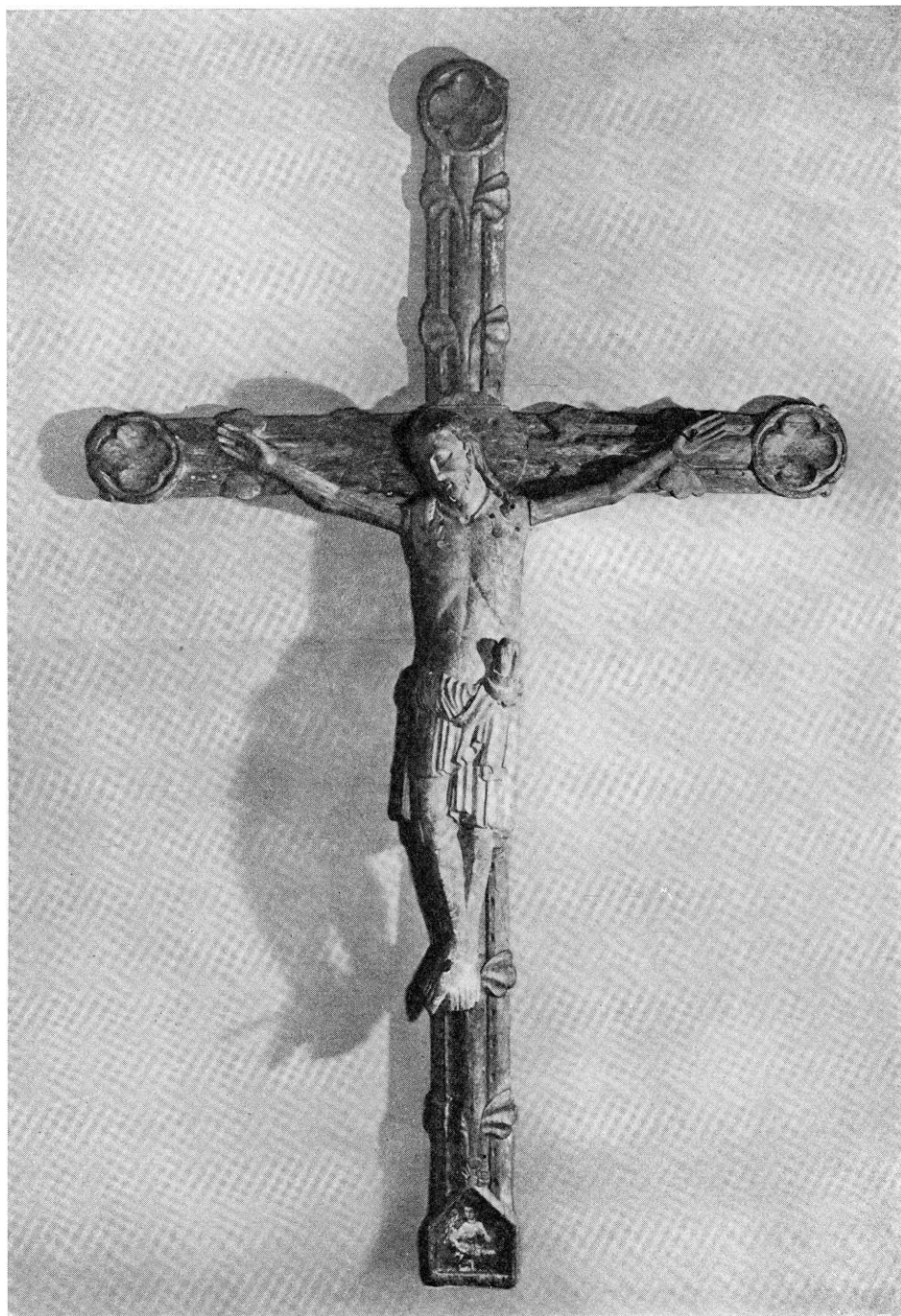
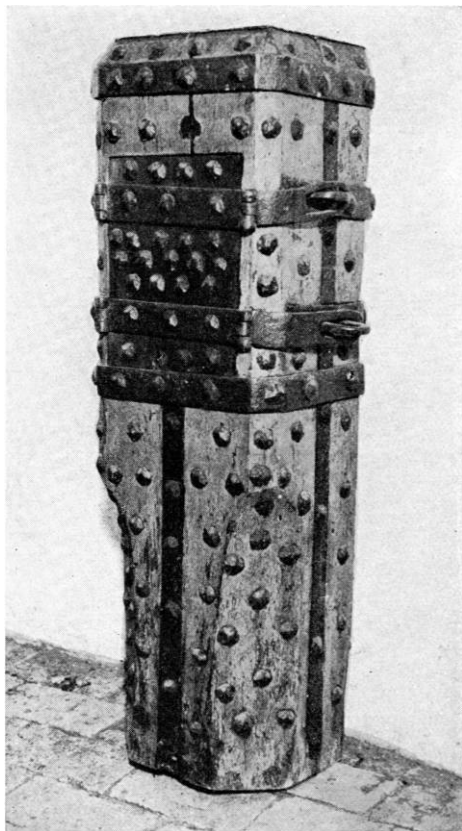

Fig. 8. Vegerløse. Korbuekrucifiks (s. 1352).

S. Bengtsson fot.

E. Skov 1952

Fig. 9. Vegerløse. Pengeblok (s. 1355).

ved venstre side. Samtidigt korstræ med almindelig gotisk profilering, små ædelstensgruber på kanterne, trefligede blade udgående fra det rundede midtled og glorieskive i korsskæringen. Armene ender i cirkelfelter med fordybede firpas og har vistnok været afsluttet på lignende måde som korstræet i Nørre-Vedby, men den yderste ende er afsavet ligesom det nederste cirkelfelt, således at den lodrette korsarm nu afsluttes af et fordybet, spærstikafsluttet felt kronet af en lille palmet.

Krucifikset restaureredes 1938⁷. Af den oprindelige staffering fandtes ingen spor, men under en nyere overmaling fandtes rester af en broget barokstaffering fra o. 1650, med gul og rød marmorering på korset, hvis blade havde grøn lasur; figuren havde legemsfarve, brunt hår og skæg, lændeklædet var hvidt med guldkanter. Af denne staffering er bevaret en malet Matthæusengel på sølvgrund i det nederste spærstikfelt. I firpassene har været malet de øvrige

evangelisttegn, der endnu var bevaret 1832⁸.

Prædikestol o. 1640, af Jørgen Ringnis og af mesterens sædvanlige type (sml. Ryde, s. 400), svarende til Aastrup. De fire fags storfelter har muslingeskalnicher, hvori står store figurer af evangelisterne, på hjørnerne er dydehermer. Undergesimsen har masker på hjørnerne; i hængestykkerne står evangelisternes reliefskårne navne. Under stolen udsavede bøjler om en nyere midtstolpe. Ny opgang. Oprindelig, sekssidet himmel med englehovedbøjler under den fladsnitprydende gesims, gennembrudte topstykker og på hjørnerne putti med lidelsesredskaber, under hjørnerne hænger vingede englehoveder. Den kassetteværksdelte underside har en helligåndsdue under midtfyldingen.

Grå staffering med hvidt og guld på figurerne, sikkert fra o. 1836 (syn). 1809 fandtes på *†*døren til opgangen den udvalgte prins Christians og Magdalena Sibylles kronede navnetræk og indskriften: »Herre! hjælp nu!«⁶.

Stolestaderne er nye. *†Stoleværk* maledes 1699—1700 med oliefarve for 45 rdl. (rgsk.). En ny indlukt *†stol* maledes 1766 af Hans Elers med perlefarve;

fyldinger, gesimser og piller blev marmorert og fik højrøde lister, og »ovenik« maledes kongens navn med krone over i en palmekrans (rgsk.).

†*Skrifte-* og †*degnestol* maledes 1692—93 af Jacob Blisekow (rgsk.) og var 1817 brøstfældige (syn).

†*Kiste*. 1687 stod en jernbundet egekiste bag alteret til kirkens klæder (rgsk.).

†*Pulpitur* nævnes 1694—95 og fik 1702—03 nyt »legte rich«; 1724 behøvedes til dets reparation fire store egepillers. 1724 sluttedes kontrakt med Hans Wibertsen om at bygge et stykke til, med gesimser, stikbjælker, to store egepillers under og panel foran svarende til det gamle pulpituret, for ialt 25 rdl. 1732—33 maledes »den ny tilbygte side af pulpituret, lige for kirkedøren« af Chr. Hvid, med billeder i fyldingerne og forgyldt overskrift, loftet derunder fik olieperlefarve, og pillerne blev marmorerede. Da indskriften på det gamle nordre pulpitur ikke passede til det nyes, malede Hvid året efter en ny indskrift med guldfarve på det gamle pulpitur for 4 mark (rgsk.). Pulpituret nævnes endnu 1853 (syn).

Orgel på fem stemmer, mærket: Frederik Hansen 1887, på samtidigt pulpitur.

Pengeblok (fig. 9) vist fra 1600'rne, af eg, firsidet med affasede kanter på den nederste del og låge i forsiden, jernbundet og beslået med store søm.

†*Pengebøsse* til tavlepenge, med lås og nøgle, nævnes 1687 (rgsk.).

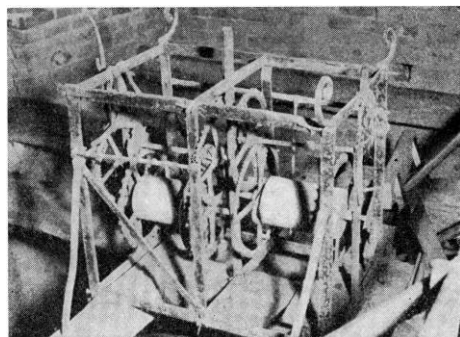
Klingpung o. 1750, af brunt fløjls fastsyet til en forsølvet ring med indskriften: »Gud til Eren« og en drevet, ciseleret rose ved overgangen til det drejede, sortmalede, 50 cm lange skaft.

†*Klingpungen* nævnes 1687 (rgsk.); de to var gamle og ubrugelige, den tredje af sort fløjls med sølvbjælde og sølv på enden af skaftet, foræret af sal. Jens Jørgensen, foged i Marrebæk; den fjerde var af grønt fløjls med »sink« beslaget, foræret af Jørgen Olesen.

Præsterækketavler. 1) 1695. Sortmalet tavle med præsternes navne i gul kursiv og nederst: »1695 haver Oluf Lundt (sml. oblatæske og vinflaske, s. 1351) ladet denne tavle male og her opsætte«. 2) 1800'rne. Begge i apsis.

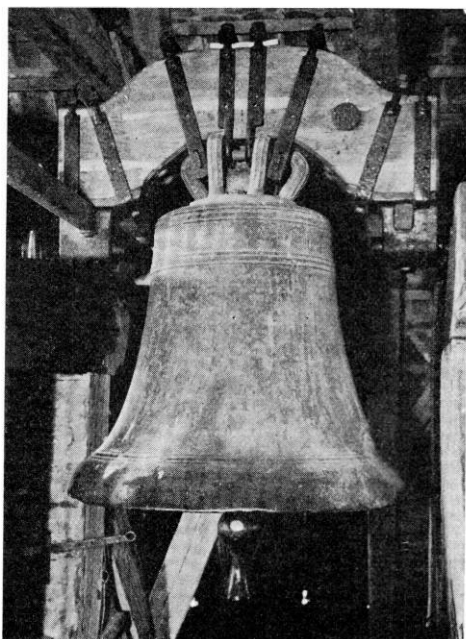
†*Maleri*, omtalt 1809 som »et bibelsk historisk Malerie over Jesus«, i en udskåret, grønmalet laurbærkrans; under maleriet, hvoraf halvdelen ved tidens ælde var afrevet, var et dødningehoved med omskriften: »Til Guds Ære ock til Kirkens Zirat, fra Hamburg, Jørgen Olufsen 1708. Psalm. XIII, v. 6⁶«.

Lysekrone o. 1650, skænket 1720, med 2x8 S-svungne arme, lille hænge-

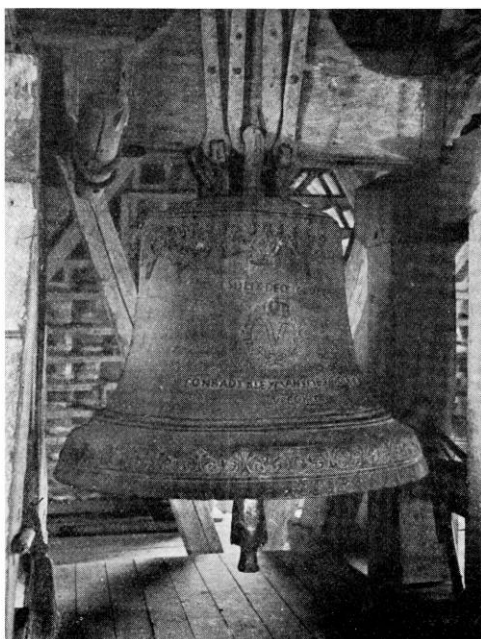
E. Skov 1952

Fig. 10. Vegerløse. Sejerværk (s. 1356).

E. Skov 1952

Fig. 11. Vegerløse. Middelalderlig klokke (s. 1356).

J. Kielland Brandt fot.

Fig. 12. Vegerløse. Klokke 1708 (s. 1356).

kugle og som topfigur en flakt orn. På hængekuglen graveret to våbenskjolde og en versalindskrift: »Otte Scheel Reedtz Elisabeth Catrine Poppe 1720«. I skibets midtfag. Iflg. Larsen hang den over Otte Scheels grav⁹.

Kirkeskib 1935, tremastet bark »Sara«¹⁰. Vestligst i skibet.

Tårnur, mærket A. Chr. Louw 1866, Kiøbenhavn. Et gammelt *sejerværk* (fig. 10) står i tårnets mellemstokværk, sikkert det samme, som nævnes 1687 (rgsk.). 1689—90 gjordes en vinde til at vinde dets lodder op på, 1691—92 en ny urskive og tre drejede piller. 1733—34 gjorde Lians Philip Møller en ny urskive, som Hvid malede sort, med gyldne tal og årstal, viseren og ankerne rode og »inden i« med kulorer og forgyldte stråler. 1753—54 blev uret repareret af urmager Tomsen (rgsk.), og 1754 lod sognepræst Peder Andreas Lekmejer opsætte en timeskive med viser på tårnets søndre side (kirkebog). 1828 blev uret nedtaget og bragt til Nykøbing til reparation (syn).

Klokker. 1) (Fig. 11) middelalderlig, skriftløs, slank. Tvm. 87 cm (ikke hos Uldall).

2) (Fig. 12), omstøbt 1708 af Konrad Kleimann. Versalindskrift på siden: »Anno 1634 er denne klokke støbt men omstøbt 1708 da hans excellence her Henning Ulrich von Lützow var stift-amptman doctor Christian Rudolf Müller superintendent h(er) Erich Danefer provst og mag. Oluf Lundt sognn

Fig. 13. Vegerløse. *Gravtræ 1830 over Anne Rasmusdatter (s. 1358).

O. N. 1943

prest i Weyerløse kircke«. På klokkelegemets modsatte side findes Frederik 4.s kronede spejlmonogram i palmegrene, »Soli Deo gloria« (»Gud alene æren«) og derunder: »Conrad Kleyman me fudit Lubeck« (»C. K. støbte mig i L.«). Om slagkanten og halsen tungede borter, den øverste med ranker og blomster. Tvm. 116 cm.

†*Klokker.* Ved klokkeskatten 1529 afleveredes en klokke på eet skippund to lispund (176 kg). 1597 nævnes to klokker (inventarium); 1637 optoges et lån hos forskellige kirker til en ny klokkes bekostning. 1687 nævnes to klokker samt en liden klokke, der stod inden i kirken. 1708—09 omstøbtes den store klokke (sml. klokke nr. 2), der vejede fire skippund, 14 lispund og 10 pund (757 kg).

Klokkestol fra 1751—52 (rgsk.) til to klokker, af meget svær eg, lav og med dobbelte skråstivere.

GRAVMINDER

Epitafium. O. 1701. Karen Olufsdatter Lundt, død 22. marts 1701 i sit 20. år, forlovet med sognepræsten til Nørre-Vedby og Nørre-Alslev, mag. Johan Christopher Suhr. Epitafiet opsat af P. Suhr. Under gravskriften et vers:

»Af hæderlige Præste-Stand
Jeg kommen er; min Fader
Hr. Oluf Lundt, den Herrens Mand
Mig her afmale lader;
Min moder hedder Dorthe Raun
Og jeg er Karen kaldet
I Daaben der jeg fik mit Navn.
I min Lod er det faldet

At jeg som nys forlovet var
Med Præsten, dog maa flotte
Til Graven, hvor de mig henbar
Blef ei hans Huuses Støtte
Men blef min Frelsers reene Brud
Dend Brudgom mig nu faufner
Fra Werdens Uroe slap jeg ud
Og ingen Fryd her sauner.«

Glat tavle i profilliste omgivet af en udsavet ramme, der danner vinger, top- og hængestykke; topstykket afsluttes over en flad, karnisprofileret gesims med et udsavet vasespir. Indskriften, gylden fraktur på sort bund, er afskallet i store partier¹¹, rammen er rød. I topstykket malet en oval medaillon med portræt af den afdøde med højt opsat, hvidpudret hår, perlekæde og

nedringet kjole, i hængestykket en ligbåre, hvorpå en sort kiste med hvidt kors. På skibets vestvæg, under orgelpituret.

†*Epitafier*. 1) Dirik Janson Kool, død 1606, og hustru Inger Elbertstochter, død 1605. Tysk indskrift¹².

2) 1620. Jochim Stawenow fra Rostock, omkommet på havet¹³ mellem 17. og 18. nov. 1620, 14 år gl. Epitafiet, der var temmelig stort, havde »i fyldingen« en korsfæstelsesscene i billedhuggerarbejde, hvorunder stod »Jochim Stawenow 1620«. Gravskriften, på tysk, stod på en nedenunder hængende, sort-malet trætavle⁶.

3) Kaptajn Otte Scheel Reedtz (sml. lysekrone 1720, s. 1356).

**Gravtræ* (fig. 13) 1830 over Anne Rasmusdatter, »var mans konne af Rabere«, født 20. juni 178?, død 21. juni 1822. Flad egeplanke, 175x27 cm, med randskrift af fordybede versaler omkring en halvrund stamme med primitive reliefskæringer: vinget englehoved, Jesumonogram, bogstaverne A R D i en krans, timeglas og to ankere, »Anno 1830« og et dødningehoved. I stiftsmuseet i Maribo.

Et **gravtræ* fra 1828 findes i museet »Falsters Minder« i Nykøbing og et **gravkors* af træ i stiftsmuseet.

KILDER OG HENVISNINGER

Regnskabsbog 1589—1680 (LA); Falsters gamle Rytterdistrikts Kirkeregnskaber 1680—1721, 1721—67 (RA); Regnskaber for Falster 1694—95, 1701—15, 1719—21 (LA); Falsters gamle Rytterdistrikts Kirkeregnskaber med Bilag 1721—67 (RA). — Synsprotokol over Falsters søndre Herreds Kirker 1806—44; Syn over Falsters Provsti 1845—55; Synsforretninger over Kirker i Falsters Provsti 1857—70; Synsprotokol over Falsters Provsti 1857—70 (LA). — Kirkebog 1687—1760 (LA). — Dokumenter og Breve for hele Stiftet 1579—1762 (stiftsøvrighedsarkivet, LA). — Jordebøger, Herredsbøger m. m. 1571

1690 (LA). — Dokumenter vedrørende Dronning Sophies Livgeding Lolland—Falster 1570—1630 (RA). — Udskrift af biskop Rlochs visitatsbog 1786—1803 (LA). — Præsteindberetning 1809 (NM). — Museumsindberetninger af E. Rothe 1906 og 1907 (kalkmalerier), N. J. Termansen 1938 (rest. af krucifiks), O. Norn 1942 og Aa. Roussell 1953.

N. L. Høyen: Notesbog XIII. 1832. S. 6 (NM).

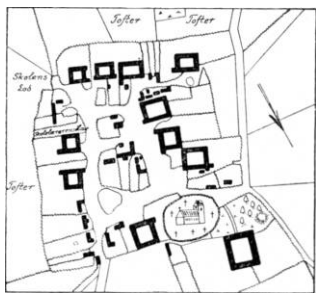

Fig. 14. Vegerløse 1809.

¹ Jordebøger, herredsbøger m. m. ² Frederik I.s danske Registranter, s. 238. ³ 3. maj 1767. Rentekammeret. Rytterdistrikternes Kontor. Bilag til kgl. Resolutioner nr. 23 (RA). ⁴ Hjelholt: Falsters Historie II, 597. ⁵ Fortegnelse over Kirker og disses Ejere, da Forordningen af 3. Juni 1809 udkom (RA). ⁶ Præsteindberetning 1809. ⁷ Ved N. J. Termansen. ⁸ Høyen: Notesbog XIII, 6. ⁹ Larsen: Laaland Falster I, 32^r. ¹⁰ Henningsen: Kirkeskibe, s. 165. ¹¹ Suppleret efter præsteindberetningen 1809. ¹² Rhode II, 102; Larsen: Laaland Falster I, 32^r. ¹³ Iflg. Rhode II, 102 kuldsejlede skibet ved Gedser Rev.